
ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И
ЗДРАВЉУ НА РАДУ
ОШ „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ ЛЕСКОВАЦ

(дел. бр. 499 од 01.06.2022. год.)

Јун, 2022. године

Република Србија
ОСНОВНА ШКОЛА
„СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“
Лесковац
дел. бр. 499
датум: 01.06.2022.

На основу члана 3. и 14. Закона о безбедности и здравља на раду ("Сл. гласник РС", бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017 - др. закон), члана 119. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018-др.закон, 10/2019, 6/2020 и 129/2021 - даље: Закон) и члана 56. став 1. тачка 1) Статута Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац (дел.бр. 712 од 15.09.2020. и 431 од 19.05.2022. год.), Школски одбор, на седници одржаној дана 01.06.2022. године, доноси

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником уређује се спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду у школи, и то:

1. права на безбедност и здравље на раду,
2. организације и спровођења послова за безбедност и здравље на раду,
3. обавеза у обезбеђивању и спровођењу мера за безбедност и здравље на раду,
4. одговорности у обезбеђивању и спровођењу мера за безбедност и здравље на раду,
5. оспособљавања запослених за безбедан издржав рад,
6. специфичне здравствене заштите запослених,
7. начина провере запослених под утицајем алкохолних пића или других средстава зависности,
8. обавеза и начина прегледа и испитивања средстава за рад,
9. средстава и опреме за личну заштиту,
10. вођења евиденција,
11. обавеза и надлежности Лица за безбедност и здравље на раду,
12. обавеза школе према инспекцији рада.

Члан 2.

Заштита здравља, безбедност лица на раду и спречавање настанка професионалних обољења у школи, спроводи се применом савремених техничких, организационих, здравствених, образовних и других мера неопходних за стварање безбедних услова за рад, као и превентивних мера у складу са законом. У случајевима када постојећим прописима нису прописане мере и средства за безбедност и здравље на раду, "ОШ Светозар Марковић" ће утврдити интерна правила, односно процедуре засноване на опште признатим мерама безбедности и здравља на раду.

ПРАВО НА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 3.

Право на безбедност и здравље на раду у "ОШ Светозар Марковић" школи имају:

1. Сви радници који се по било ком основу налазе на раду у школи,
2. Сва лица која су ангажована за вршење послова Уговором о делу,
3. Ученици у привреди,
4. Студенти или ученици средњих школа када се налазе на практичном раду,

5. Страни држављани који се у оквиру стручно-техничке помоћи или по основу уговора о изградњи, реконструкцији и слично, налазе на раду у школи,
6. Лица која се налазе на преквалификацији и доквалификацији,
7. Лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако је о њиховом присуству упозната школа.

ОРГАНИЗАЦИЈА И СПРОВОЂЕЊЕ ПОСЛОВА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 4.

Стручне послове за безбедност и здравље на раду у "ОШ Светозар Марковић" мора вршити стручно лице за безбедност и здравље на раду које поседује Уверење за обављање ових послова Управе за безбедност и здравље на раду, Министарства за рад и социјалну политику Републике Србије. Обавезе стручног лица за безбедност и здравље на раду, по његовом постављењу, проистичу из одредби Закона о безбедности и здравља на раду и у складу с њима он је дужан да:

- 1) учествује у припреми акта о процени ризика;
- 2) врши контролу и даје савете послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 3) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 4) организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине;
- 5) организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад;
- 6) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
- 7) свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;
- 8) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 9) припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- 10) припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
- 11) забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог;
- 12) сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 13) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца.

Лице за безбедност и здравље на раду дужно је да у писменој форми извести послодавца и представника запослених о забрани рада из става 1. тачка 11) овог члана.

На нивоу школе мора бити именован **Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор)** са 5 чланова и дужностима које су прецизиране Законом о БЗР:

- послодавцу школе даје предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду,
- захтева од послодавца да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожавају безбедност и здравље запослених,
- захтева вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматра да Директор није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду и присуствује инспекцијском надзору.

Директор у Одбор треба да именује минимум једног свог представника а максимално два представника, док је број представника запослених три, тако да укупан број чланова Одбора износи пет.

Представници запослених бирају се за сектор школе, водећи рачуна са буду заступљени сви делови процеса рада. Избор представника запослених врше непосредно сви запослени.

Скуп за избор представника запослених мора се одржати најкасније десет дана пре истека мандата дотадашњим представницима. Мандат представника запослених траје две године рачунајући од дана избора.

Одбор бира председника на својој првој седници по избору његових представника. Прва седница Одбора мора се одржати у року од 10 дана од избора његових представника са стране запослених и послодавца. Председник Одбора не може бити представник послодавца. Седнице Одбора сазива његов председник писменим позивом са предлогом дневног реда.

Одбор доноси одлуке већином гласова својих чланова, али тако да за одлуку треба да гласа већина представника запослених и већина представника послодавца. Седнице Одбора одржавају се најмање једном сваког месеца. Седница Одбора може се одржати ако је присутна већина представника запослених и представника послодавца.

Одбор је дужан да редовно, а најмање једанпут у три месеца, обавести запослене о свом раду, као и стању и проблемима везаним за безбедност и здравље на раду код послодавца, усменим или писменим путем, о чему одлучује Одбор.

Директор је дужан да Одбору запослених омогућу увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду и да учествује у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду. Директор је обавезан да Одбору запослених упозна са свим налазима и предлозима или предузетим мерама инспекције рада, са свим извештајима о повредама на раду и мерама које предузима на спречавању непосредне опасности по живот и здравље.

ОБАВЕЗЕ У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ И ПРОВОЂЕЊУ БЕЗБЕДНОСТИ

ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 5.

Директор је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду и заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Члан 6.

Директор је дужан да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту буду уређени да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Члан 7.

Директор је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених и то пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код измене радног поступка у циљу избегавања ризика и могућих опасности и штетности на радном месту.

Члан 8

Директор је обавезан да обавештава запослене о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем.

Члан 9.

Директор је обавезан да оспособљава запослене за безбедан и здрав рад, обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту као и да обезбеди одржавање средстава за рад и опреме за личну заштиту у исправном стању.

Члан 10.

Директор је дужан да обезбеди запосленима, на основу Акта о процени ризика, прописане лекарске прегледе, пружање прве помоћи и оспособи одговарајући број запослених у пружању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају опасности.

Члан 11.

Директор је обавезан да запосленима да на употребу средства за рад, средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду, обезбеди њихово одржавање и контролу њихове употребе у складу с наменом.

Члан 12.

Директор запосленима даје на употребу опрему за рад, средства и опрему за личну заштиту на раду само ако располаже прописаном документацијом за њихову употребу и одржавање и ако је обезбедио све мере за безбедност и здравље на раду које су одредјене том документацијом.

Члан 13.

Директор је обавезан да средства и опрему за рад, електричне и друге инсталације одржава редовно у исправном стању, у складу са техничким прописима и постојећим стандардима и у роковима утврђеним упутством произвођача (обавезна провера пре прве употребе, после знатне реконструкције а најкасније у року од три године након претходног прегледа) а све на начин који обезбедјује сигурност запослених.

Члан 14.

Директор је обавезан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења у обољења у вези са радом, у складу с Законом.

Члан 15.

Директор је дужан да оформи и води евиденције у области безбедности и здравља на раду, сагласно прописима.

Члан 16.

Директор је у обавези да донесе **Акт о процени ризика на радном месту и радној околини**, у складу са Законом.

ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 17.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на радном месту и пословима на које је одређен и да се оспособљава за њихово спровођење.

Члан 18.

Запослени има право да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду и да контролише своје здравље према ризицима радног места.

Члан 19.

Запослени има право да одбије да ради у следећим случајевима:

- ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту,
- ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, на пословима свог радног места,
- ако би према оценама медицине рада, рад ноћу или дуже од пуног радног времена, могао да погорша његово здравље,
- ако на средству за рад нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

Члан 20.

Када му прети непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да напусти радно место, радни процес, односно радну околину. У том случају запослени није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу.

Члан 21.

Ради безбедности и здравља на раду запослени је обавезан:

- да се пре почетка рада на одређеном радном месту упозна са прописима и мерама за безбедан и здрав рад и подвргне провери оспособљености за такав рад,

- да обавља послове и радне задатке са пуном пажњом у циљу обезбеђења здравља и живота како за себе тако и за остале запослене и лица која се надју у радној околини,
- да се придржава утврђених мера за безбедан и здрав рад,
- да правилно и са максималном пажњом рукује средствима и опремом за рад, као и да поступа у свему по упутству произвођача,
- да наменски користи средства и опрему личне заштите на раду, пажљиво и савесно њима рукује и одржава их стално у исправном стању,
- да захтева од послодавца замену неисправних, дотрајалих или неодговарајућих средстава за личну заштиту,
- да послодавца неодложно обавести о уоченим недостацима који би могли угрозити безбедност и здравље на раду,
- да у границама своје оспособљености и стручних знања и сам предузима неопходне мере за отклањање насталих недостатака који би могли угрозити безбедан и здрав рад,
- под утицајем алкохола, наркотика или других опијата не сме започети са радом нити наставити рад.

Члан 22.

Запослени је одговоран за штету коју себи, послодавцу или тећем лицу у току вршења рада или у вези са радом, својом кривицом нанесе, због непрописне односно немарне употребе средстава за рад или средстава личне заштите или других средстава заштите на раду.

Члан 23.

Женама, омладини и инвалидима директор обезбеђује посебну заштиту на раду у складу са Законом.

ОДГОВОРНОСТ У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ И СПРОВОЂЕЊУ МЕРА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

ОДГОВОРНОСТ ПОСЛОДАВЦА

Члан 24.

Директор у складу са законским прописима, Колективним уговором и другим општим актима школе, везано за област безбедности и здравља на раду, одговоран је за :

- одређивање запосленог за безбедност и здравље на раду у писаној форми и
- доношење нормативних аката у области безбедности и здравља на раду.

Осим овога директор је у обавези да:

- 1) актом у писменој форми одреди лице за безбедност и здравље на раду;
- 2) запосленом одреди обављање послова на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- 3) обавештава запослене и њиховог представника о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем, односно да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан рад;
- 4) оспособљава запослене за безбедан и здрав рад;
- 5) обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 6) обезбеди одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;
- 7) ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;
- 8) обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом;
- 9) обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;
- 10) заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених.

ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 25.

Запослени у "ОШ Светозар Марковић" има право и обавезу да се упозна са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на пословима на које је распоређен у циљу стицања потребних знања за безбедан и здрав рад у складу са законом и општим актима школе. Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад обавља се према посебном Програму.

Члан 26.

Оспособљавање запослених за безбедан рад обавља се у следећим случајевима:

- при заснивању радног односа,
- при распоређивању запослених на друге послове,
- при измени технолошког процеса,
- увођења нових средстава за рад и процеса рада.

Члан 27.

Оспособљавање запослених за безбедан рад обавља се теоријски (аудиовизуелним средствима, предавањима, коришћењем стручне литературе и на други начин) и практично (кроз практичан рад), на радном месту. Теоријско и практично оспособљавање запослених за безбедан рад, као и провера знања спроводи се у складу са Процедуром о оспособљавању запослених за безбедан и здрав рад. Школа може да ангажује овлашћену установу због иновирања знања запослених из области безбедности и здравља на раду. О извршеној теоријској и практичној обуци и провери оспособљености, запослени који обавља стручне послове безбедности и здравља на раду води прописану евиденцију.

Члан 28.

Ако директор одреди запосленом да истовремено обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог оспособи за безбедан и здрав рад на сваком од радних места.

ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 29.

Обавезу да оспособи запослене за пружање прве помоћи "ОШ Светозар Марковић" спроводи тако што организује оспособљавање запослених на радним местима са посебним условима рада, запослених на пословима техничке интервенције, као и других запослених у складу са Програмом за оспособљавање запослених за пружање прве помоћи. Обуку и проверу знања запослених за пружање прве помоћи обавља Служба медицине рада. Директор за обављање послова заштите запослених ангажује и службу медицине рада и у тим случајевима она обавља следеће послове:

- 1) учествује у идентификацији и процени ризика на радном месту и радној околини приликом састављања акта о процени ризика;
- 2) упознаје запослене са ризицима по здравље који су повезани са њиховим радом и обавља послове оспособљавања запослених за пружање прве помоћи;
- 3) утврђује и испитује узроке настанка професионалних обољења и болести у вези са радом;
- 4) оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном месту са повећаним ризиком или за употребу, односно руковање одређеном опремом за рад;
- 5) врши претходне и периодичне лекарске прегледе запослених на радним местима са повећаним ризиком и издаје извештаје о лекарским прегледима у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду;
- 6) учествује у организовању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија;

- 7) даје савете послодавцу при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог;
- 8) саветује послодавца у избору и тестирању нових средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду, са здравственог аспекта;
- 9) учествује у анализи повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом;
- 10) непосредно сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду.

ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ КОЈИ ОБАВЉАЈУ ПОСЛОВЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 30.

Запослени који обављају послове безбедности и здравља на раду, у обавези су да се одазову оспособљавању за стручне послове за безбедност и здравље на раду на које их упути "ОШ Светозар Марковић". Оспособљавање се може обављати ангажовањем стручних установа регистрованих за делатност образовања, набавком стручне литературе, као и путем семинара, саветовања, стручних скупова у земљи и иностранству. Средства за стручно оспособљавање и усавршавање обезбеђује школа.

ПОСЛОВИ СА ПОСЕБНИМ УСЛОВИМА РАДА

Члан 31.

У "ОШ Светозар Марковић" постоји радно место са повећаним ризиком и то радно место ложача.

ПОВРЕМЕНИ ПРЕГЛЕДИ И ИСПИТИВАЊА ОРУЂА И УРЕЂАЈА ЗА РАД

Члан 32.

У циљу предузимања одговарајућих техничких заштитних мера ради повећања степена безбедности на раду, у "ОШ Светозар Марковић" морају се вршити периодични прегледи и испитивања оруђа за рад и уређаја као и испитивање услова радне околине.

Члан 33.

У "ОШ Светозар Марковић" периодичном испитивању подвргавају се машине и уређаји које се користе у процесу рада и дефинисана су у Акту о процени ризика (тачка 2.4.). Евиденцију о извршеним техничким прегледима и испитивањима прегледаних оруђа за рад и уређаја води овлашћено лице.

Приликом набавке нових оруђа и уређаја за рад потребно је добити атест или сертификат о придржавању и примењивању прописаних мера и норматива заштите на раду на оруђима и уређајима које издаје продавац приликом испоруке. Сви документи морају бити преведени на српски језик.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ НА ОРУЂИМА И УРЕЂАЈИМА ЗА РАД

Члан 34.

Машине, уређаји, ручни алати и помоћна средства морају бити пре употребе испитани у погледу њихове исправности за рад и стерилисани. Строго се забрањује вршити поправке, чишћење и подмазивање машине и уређаја за време рада.

БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ

Члан 35.

Школа организује и обезбеђује из својих средстава здравствену заштиту запослених ради стварања услова за здравствено одговорно понашање и заштиту здравља на радном месту запосленог у складу са законом и општим актима школе.

НАЧИН ПРОВЕРЕ ЗАПОСЛЕНИХ ПОД УТИЦАЈЕМ АЛКОХОЛА ИЛИ ДРУГИХ СРЕДСТАВА ЗАВИСНОСТИ

Члан 36.

Запослени који се налази под утицајем алкохола, психоактивних супстанци или других средстава зависности не сме започети, односно наставити рад. Уколико се посумња да је запослени користио лекове, психоактивне супстанце и друга средства која изазивају болести зависности, обавезан је да се удаљи са радног места и да се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности у надлежној здравственој установи.

Члан 37.

Провера запослених под утицајем алкохола или других средстава зависности ради се у случајевима и на начин утврђен посебним актом школе.

СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ

Члан 38.

Школа обезбеђује запосленима као и другим лицима која имају право на безбедност и здравље на раду из члана 3. овог Правилника, потребна средства и опрему за личну заштиту на раду, која одговара задацима које запослени обављају у складу са одредбама Правилника о систематизацији радних места.

Члан 39.

Нормативом средстава и опреме за личну заштиту утврдиће се врста средстава и опреме за личну заштиту на раду, као и рокови употребе.

Члан 40.

Планирање, набавка, задужење и контрола употребе средстава и опреме за личну заштиту на раду уређује се посебним актом школе.

ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 41.

Директор одређује посебно лице које је дужно да води на прописаним обрасцима евиденције о :

- повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом,
- запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад,
- опасним материјама које се користе у току рада,
- извршеним испитивањима радне околине,
- извршеним прегледима и испитивањима средстава рада и средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Евиденција се води на основу Правилника о евиденцији у области безбедности и здравља на раду са прописаним обрасцима издатим од Министарства за рад и социјалну политику.

ОБАВЕЗЕ ДРУШТВА ПРЕМА ИНСПЕКЦИЈИ РАДА

Члан 42.

Отклањање недостатака наложених решењем инспекције рада је у надлежности послодавца. Евиденцију издатих решења, праћење рокова за извршење мера и извештавање инспекције рада о извршеним мерама у надлежности је директора уз помоћ Одбора за безбедност и здравље на раду и стручног лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 43.

Директор посебним актом обавештава надлежну инспекцију рада извести о почетку рада школе, односно почетку рада појединих делова школе, као и о променама технолошког процеса уколико се битно мењају услови рада.

Члан 44.

Директор је обавезан да надлежну инспекцију рада обавести о свакој смртној, колективној или тешкој повреди на раду и о појавама које би могле угрозити безбедност запослених.

Члан 45.

Посебним актом школе утврдиће се поступак при обављању инспекцијског надзора у "ОШ Светозар Марковић".

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 46.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о заштити на раду.

Члан 47.

Правилник о безбедности и здравља на раду је усклађен са Актом о процени ризика.

Члан 48.

Овај Правилник ступа на снагу одмах.

Председник Школског одбора,

Валентина Тренчић